

III.7060.155.2019.LN

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny**

Uprzejmie informuję, że do Rzecznika wpłynęła skarga od kobiety prokuratora, która z dniem 22 maja 2018 r. została przeniesiona w stan spoczynku w związku z ukończeniem 60 roku życia. Wniosek o wyrażenie zgody przez Prokuratora Generalnego na dalsze zajmowanie stanowiska został złożony z naruszeniem terminu wynikającego z art. 127 § 3 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (dalej: p.o.p.).

Zgodnie z art. 127 § 1 p.o.p. do prokuratorów stosuje się odpowiednio przepisy art. 69-71, art. 73, art. 74, art. 76, art. 85 § 4, art. 94d-94g, art. 99-102 i art. 104 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej: u.s.p.), jeżeli przepisy p.o.p. nie stanowią inaczej. Przewidziane w u.s.p. uprawnienia Krajowej Rady Sądownictwa i Ministra Sprawiedliwości przysługują w stosunku do prokuratorów Prokuratorowi Generalnemu, a uprawnienia kolegiów i prezesów właściwych sądów – właściwym prokuratorom przełożonym. Jednym z odpowiednio stosowanych przepisów w niniejszej sprawie jest art. 69 § 1 u.s.p., zgodnie z którym (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2017 r. do dnia 22 maja 2018 r.) sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 60 roku życia w przypadku kobiety, a z dniem ukończenia 65 roku życia w przypadku mężczyzny. Zgodnie z art. 127 § 2 p.o.p w brzmieniu obowiązującym od 1 października 2017 r. do 10 sierpnia 2018 r. prokurator może nadal zajmować stanowisko po ukończeniu 60 roku życia w przypadku kobiety, a 65 roku życia w przypadku mężczyzny, jeżeli Prokurator Generalny na wniosek prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora, oraz po zasięgnięciu opinii Prokuratora Krajowego, Krajowej Rady

Prokuratorów oraz właściwego prokuratora przełożonego, wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska przez prokuratora. Zgodnie z art. 127 § 3 p.o.p. wniosek i zaświadczenie, o których mowa w § 2, składa się Prokuratorowi Generalnemu najpóźniej na 6 miesięcy przed ukończeniem 60 roku życia przez kobietę, a 65 roku życia przez mężczyznę. W przypadku niezakończenia postępowania związanego z rozpoznaniem wniosku prokurator pozostaje w służbie do czasu zakończenia postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym. Od decyzji Prokuratora Generalnego w sprawie, o której mowa w § 2, przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego (art. 127 § 4 p.o.p.).

Wobec braku decyzji Prokuratora Generalnego postępowanie z odwołania skarżącej zostało odrzucone wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2019 r., I NO 32/18.

Skarżąca zakładała, że obowiązująca od 23 maja 2018 r. (a więc następnego dnia po ukończeniu przez nią 60 roku życia) nowa regulacja prawna zawarta w art. 69 § 1 u.s.p., zgodnie z którym sędzia (kobieta i mężczyzna) przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, ureguje w przepisach przejściowych możliwość jej powrotu do czynnej służby. Niestety, wprowadzające powyższą zmianę stanu prawnego przepisy ustawy z dnia 12 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz ustawy o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r. poz. 848), nie zawierały żadnych przepisów przejściowych, dotyczących kwestii powrotu do pełnienia obowiązków prokuratora lub sędziego przez kobiety, które przeszły w stan spoczynku z powodu ukończenia 60 roku życia i z różnych przyczyn nie skorzystały z możliwości kontynuowania aktywności zawodowej na podstawie odrębnej procedury. Kwestii tej nie uregulowano także przepisami ustawy z dnia 12 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1443), która m.in. zmieniła brzmienie art. 127 § 2 i § 3 p.o.p., dostosowując ich treść do jednolicie określonego dla kobiet i mężczyzn wieku przechodzenia przez prokuratorów w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia.

Ostatecznie skarżąca upatruje możliwość powrotu do pełnienia obowiązków prokuratora w związku z wyrokiem TSUE ogłoszonym w dniu 5 listopada 2019 r. w sprawie C – 192/18. W wyroku tym Trybunał w składzie Wielkiej Izby uwzględnił skargę o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wniesioną przez Komisję przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej i stwierdził, że nasze państwo uchybiło zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy prawa Unii Europejskiej z jednej strony poprzez wprowadzenie odmiennego wieku przejścia w stan spoczynku dla kobiet i mężczyzn zajmujących stanowiska sędziów i prokuratorów, z drugiej zaś strony poprzez obniżenie wieku przejścia w stan spoczynku mającego zastosowanie do sędziów sądów powszechnych, z jednoczesnym przyznaniem ministrowi sprawiedliwości uprawnienia do decydowania o przedłużeniu okresu czynnej służby tych sędziów. Ponadto Trybunał odrzucił argument Polski, że przewidziane w ten sposób różnice między sędziami płci żeńskiej i męskiej w zakresie wieku przejścia w stan spoczynku stanowią środek pozytywnej dyskryminacji.

Różnice te nie są bowiem w stanie zrekompensować ograniczeń, z jakimi spotykają się urzędniczki w trakcie swojej kariery zawodowej, bo nie pomagają im w rozwiązywaniu problemów na które trafiają w życiu zawodowym. Trybunał stwierdził zatem, że sporne przepisy naruszają art. 157 TFUE oraz dyrektywę 2006/54 w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy.

W ramach analizy sposobu wykonania przez Polskę tego wyroku TSUE konieczne wydaje się także rozważenie wyżej przedstawionego problemu w celu uniknięcia możliwości odpowiedzialności odszkodowawczej za wprowadzenie stanu prawnego niezgodnego z prawem unijnym.

Działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2179 ze zm.) zwracam się z uprzejmą prośbą o przedstawienie informacji, czy z podobnymi skargami występowały do Pana Ministra inne osoby zajmujące stanowiska sędziów i prokuratorów, a także analizy sposobu uregulowania tej kwestii z uwzględnieniem skutków wyroku w sprawie C – 192/18.

Z poważaniem